

Ruuhkavuodet eivät lopu pikkulapsivaiheeseen – yli 700 000 suomalaista hoitaa iäkstä, sairasta tai vammautunutta läheistään päivätyön ohessa.*

Päättäjälle

RUUHKAVUODET
Aina käynnissä.

Työn ja hoivan yhdistäminen pitää mahdollistaa kaikille

Suomessa 80 prosenttia hoivasta on omaisten ja läheisten vastuulla. Omaishoito koskettaa lähes jokaista suomalaista jossain vaiheessa elämää hoitajana tai hoidettavana. Hoivan kokonaisuudessa omaishoito on keskeinen osa, jota ilman julkinen sosiaali- ja terveydenhuolto kuormittuisi kestäättömästi. Väestön ikääntyessä ja huoltosuhteen heiketessä omaishoitajien merkitys kasvaa entisestään.

Uuden tutkimuksen mukaan pelkästään sopimusomaihoidon piirissä olevien iäkkäiden henkilöiden hoidon kustannukset olisivat vuodessa yli kolme miljardia euroa nykyistä suuremmat ilman omaisten apua (Keväjärvä ym. 2020). Julkiselle sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmälle omaishoitaja on lottovoitto.

Suomen omaishoidon nykymalli on kuitenkin auttanut ajasta jäljessä. Omaishoidon tiellä on merkittäviä rakenteellisia ongelmia, joiden takia kymmenet tuhannet omaishoitajat ovat vaikeassa asemassa. Monet heistä kokevat, että yhteiskunta ei arvosta heidän panostaan.

Työn ja hoivan yhdistäminen voi kuormittaa

Suomessa joka kolmas työssäkäyvä hoitaa ansiotyön ohessa sairasta tai ikääntynyttä läheistään. Monet omaishoitajat uhraavat vapaa-aikansa oman jaksamisensa kustannuksella. Jotkut joutuvat luopumaan ansiotyöstä kokonaan.

Omaishoitoa tulee kehittää ja resursoida keskeisenä osana Suomen hoiva- ja palvelujärjestelmää.

Tarvitsemme valtakunnallisesti

- kansallisen omaishoidon strategian, joka huomioi myös työikäisten omaishoitajien tarpeet.
- lainsäädäntöuudistuksia, jotta esimerkiksi ansiotyön, omaishoidon ja sosiaaliturvan yhteensovittamiseen saadaan toimivat käytännöt.
- enemmän resursseja omaishoidon kehittämiseen ja palveluiden järjestämiseen omaishoitajille.

Tarvitsemme alueellisesti

- linjaukset omaishoidon kehittämiseen ja palveluiden tarjontaan.
- räätälöityjä palvelumalleja
- omaishoitajien, ammattilaisten ja omaishoitajayhdistysten yhteistyötä
- resursseja mahdollistamaan omaishoidettavien ja omaishoitajien arjen sujuminen

On aika huomata omaishoitajien rooli hoivan kokonaisuudessa, tukea heitä arvokkaassa työssään ja tehdä oikeita päätöksiä. On aika päivittää Suomen omaishoidon malli.

Lisätietoa ansiotyön ja omaishoidon yhteensovittamisesta
Omaishoitajaliiton sivuilta: omaishoitajat.fi

***) Lähde:** Kauppinen, T. ym. 2013. Työ ja terveys Suomessa 2012. Seurantatietoa työoloista ja työhyvinvoinnista. Työterveyslaitos.

